

Strasbūrā, 5.7.2016.
SWD(2016) 224 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva, ar ko groza Direktīvu (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai (Dokuments attiecas uz EEZ)

{ COM(2016) 450 final }
{ SWD(2016) 223 final }

Kopsavilkuma lapa

Ietekmes novērtējums attiecībā uz Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai

A. Rīcības nepieciešamība

Kāpēc? Kāda problēma tiek risināta?

Kaut gan Direktīva (ES) 2015/849 ir liels solis uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanu ES teritorijā, nesenie teroristu uzbrukumi un pasaules finanšu sistēmā atklātie trūkumi ("Panamas dokumenti") liecina par nepieciešamību veikt turpmākus soļus šī regulējuma uzlabošanai. Šajā sakarā jārisina piecas problēmas saistībā ar terorisma finansēšanu:

- (1) neskaidras un nekoordinētas klientu uzticamības pārbaudes prasības, kuru rezultātā aizdomīgi darījumi ar augsta riska trešajām valstīm tiek pārraudzīti mazāk efektīvi;
- (2) iestādes nepietiekami kontrolē aizdomīgos darījumus ar virtuālām valūtām;
- (3) nepietiekami pasākumi risku samazināšanai, kas saistīti ar anonīmiem priekšapmaksas instrumentiem;
- (4) ierobežojumi saistībā ar finanšu ziņu vākšanas vienību (*FIU*) savlaicīgu piekļuvi informācijai – un apmaiņu ar informāciju, kas ir atbildīgo subjektu rīcībā;
- (5) *FIU* nav piekļuves informācijai par banku un maksājumu kontu turētājiem, vai šāda piekļuve tiek aizkavēta.

Ierosinātie grozījumi arī risina problēmas, kas saistītas ar to, ka nav piekļuves aktuālai informācijai par faktiskajiem īpašniekiem (FI) korporatīvo un juridisko veidojumu gadījumā.

Ko paredzēts sasniegt ar šo iniciatīvu?

Paredzams, ka ierosinātie grozījumi nodrošinās labāku pārskatāmību un palīdzēs kompetentām iestādēm efektīvi atklāt noziedzīgas un teroristu finansēšanas plūsmas. Grozījumiem vajadzētu a) nodrošināt lielāku juridisku noteiktību atbildīgiem subjektiem attiecībā uz pastiprinātas klientu uzticamības pārbaudes pasākumiem, kas jāpiemēro attiecībā uz augsta riska trešajām valstīm, b) uzlabot aizdomīgu virtuālo valūtu darījumu atklāšanu; c) samazināt anonīmu priekšapmaksas instrumentu ļaunprātīgu izmantošanu; d) uzlabot *FIU* piekļuvi informācijai, kas ir atbildīgo subjektu rīcībā, un apmaiņu ar to; e) nodrošināt ātru piekļuvi attiecīgai informācijai par bankas un maksājumu kontu turētāju identitāti, lai novērstu un atklātu darījumus, kas saistīti ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu; un f) uzlabot korporatīvo un juridisko veidojumu faktisko īpašnieku pārredzamību.

Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība?

Šīs iniciatīvas nolūks ir nodrošināt saskaņotu pieeju, lai ātri pastiprinātu esošo ES regulējumu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas jomā. Efektīva preventīva tiesiskā regulējuma trūkumu vienā dalībvalstī noziedznieki un teroristi var izmantot savos nolūkos, un tam var būt sekas citā dalībvalstī. Tāpēc svarīgi ir nodrošināt saskaņotu pieeju ES līmenī.

B. Risinājumi

Kādi leģislatīvie un neleģislatīvie politikas risinājumi tika apsvērti? Vai ir kāds vēlams risinājums? Kādēļ?

Komisija ir apsvērusi neleģislatīvos risinājumus, piemēram, formulēt "labāko praksi" to šķēršļu pārvarēšanai, kas identificēti notiekošā informācijas apkopošanas procesā, un ieteikumus dalībvalstīm (pamatojoties uz principu "ievēro vai paskaidro" pamata). Tomēr šādiem risinājumiem būtu jāpapildina likumdošanas darbības, nevis tās jāaizstāj.

Identificēto problēmu risināšanai tika apsvērts plašs regulatīvo risinājumu klāsts. Vēlamie risinājumi attiecīgajās jomās tiek izvēlēti ar nolūku panākt līdzsvaru starp mērķu sasniegšanu un iespējamo nelabvēlīgo ietekmi uz tirgus dalībniekiem, it īpaši, atbilstības nodrošināšanas izmaksām. Šie risinājumi ir: i) pastiprinātas klientu uzticamības pārbaudes pasākumu preskriptīvs saraksts, kas jāpiemēro atbildīgiem subjektiem, kā arī pretpasākumu ilustratīvs saraksts; ii) virtuālo valūtu apmaiņas platformu un depozitāro maku pakalpojumu sniedzēju iekļaušana šīs direktīvas tvērumā kopā ar virtuālās valūtas lietotāju brīvprātīgas pašidentifikācijas sistēmas izveidi; iii) anonimitātes novēršana papildināmo un nepapildināmo priekšapmaksas karšu tiešsaistes

izmantošanā un anonīmo priekšapmaksas karšu esošā sliekšņa samazināšana (no € 250 līdz €150), tās izmantojot klātienē, iv) *FIU* juridisko pienākumu precizēšana saistībā ar to piekļuvi informācijai, kas ir atbildīgo subjektu rīcībā, un apmaiņu ar šo informāciju; v) automatizētais centrālais mehānisms valsts līmenī, kas ļauj identificēt bankas un maksājumu kontus, un vi) pasākumi, kas uzlabo pārredzamību un piekļuvi informācijai par korporatīvo un juridisko veidojumu faktiskajiem īpašniekiem.

C. Vēlamā risinājuma ietekme

Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamais risinājums (ja tāds ir, pretējā gadījumā — galvenie risinājumi)?

Vēlamie risinājumi nodrošinās labāku pārskatāmību un palīdzēs kompetentajām iestādēm efektīvi atklāt noziedzīgas un teroristu finansēšanas plūsmas, un jo īpaši:

- nodrošināt atbildīgiem subjektiem lielāku juridisku pārliecību, sadarbojoties ar klientiem augsta riska trešajās valstīs,
- risināt pārredzamības problēmas un ierobežot anonimitāti konkrētiem identificētiem maksājuma instrumentiem (nelikvidējot priekšrocības, ko šie instrumenti piedāvā, lietojot tos parastā veidā);
- ļaut *FIU* piekļūt plašākai informācijai, kas ir atbildīgo subjektu rīcībā, un ātri piekļūt informācijai, kura identificē bankas un maksājumu kontu turētājus, tādējādi, izvairoties no apgrūtināšiem vispārējiem pieprasījumiem;
- uzlabot valsts iestāžu piekļuvi informācijai par faktiskajiem īpašniekiem, tādējādi, uzlabojot juridisko veidojumu un korporatīvo struktūru pārskatāmību.

Kādas ir vēlamā risinājuma izmaksas (ja tādas ir, pretējā gadījumā — galveno risinājumu izmaksas)?

Ierosināto grozījumu izmaksas ievērojami svārstās atkarībā no priekšlikuma. Ierosinātais noteikums uzlabot aizdomīgu virtuālo valūtu darījumu atklāšanu un palielināt šādu darījumu pārskatāmību radītu izmaksas aptuveni €10 uz vienu klientu.

Izmaksas, piem., automatizēto centrālo reģistru vai elektronisko datu izguves sistēmu izveidei, būt atkarīgas no modeļa (vienreizējās izmaksas no €175 000 līdz €1 200 000) un tās jāskata vispārējā kontekstā, kas paredz lielākas pārredzamības sasniegšanu un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas ātrāku un precīzāku atklāšanu. Priekšapmaksas karšu anonimitātes likvidēšana vai samazināšana radīs noteiktas izmaksas, kas saistītas ar direktīvā minēto pienākumu izpildi. Tomēr lielākā daļa priekšapmaksas karšu izsniedzēju izsniedz arī neanonīmas priekšapmaksas kartes, un tādēļ tiem jau ir nepieciešamais personāls un IT sistēmas šo pienākumu izpildei.

Kā tas skars uzņēmumus, MVU un mikrouzņēmumus?

Direktīvas tvērumā tiks iekļauti noteikti uzņēmumi, piemēram, virtuālo valūtu apmaiņas platformas un depozitāro maku pakalpojumu sniedzēji, kas radīs noteiktas izmaksas, jo tie tiks pakļauti uzraudzībai. Priekšapmaksas karšu anonimitātes likvidēšana vai samazināšana arī paredz noteiktas izmaksas.

Vai sagaidāma būtiska ietekme uz valstu budžetiem un pārvaldes iestādēm?

Valstu iestādēm radīsies izmaksas saistībā ar automatizēto centrālo reģistru vai elektronisko datu izguves sistēmu izveidi. Izmaksas būs atkarīgas no modeļa un, pamatojoties uz informāciju, kas saņemta no 5 dalībvalstīm, šādu rīku sākotnējās izmaksas svārstās no €175 000 līdz €1 200 000, bet ikgadējās uzturēšanas izmaksas svārstās no €3 000 līdz €600 000.

Vai sagaidāma cita būtiska ietekme?

Nē

D. Turpmākie pasākumi

Kad politika tiks pārskatīta?

Pēc diviem līdz četriem gadiem pēc Direktīvas (ES) 2015/849 pieņemšanas (t.i. 2019. gada 26. jūnijs – 2021. gada 26. jūnijs).